

Valentine Kalan
654 W. 161 St.
New York, N.Y. 10032

1-13-7
AN IN SPIRIT
LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND OHIO, THURSDAY MORNING, DECEMBER 29, 1966

STEV. LXIV — VOL. LXIV

Sovjetska zveza naglo gradi vojno ladjevje

Sovjetska zveza je druga pomorska sila na svetu, ima več podmornic kot Združene države, toda komaj desetino od njih je atomskih, nima pa nobenih letalonosilk.

WASHINGTON, D.C. — Rusija od druge svetovne vojne in prvo desetletje po njej kot pomorska sila ni štela veliko. V zadnjem desetletju pa hiti z vso naglico graditi vojno ladjevje, predvsem podmornice. Imajo jih skupno okoli 400, od tega desetino atomskih. Ima tudi vrsto površinskih vojnih ladij, vendar pa med njimi ni letalonosilk.

Rusija je postala druga pomorska sila sveta, daleč pred nekdanjo vladarico svetovnih morij Veliko Britanijo. Trenutno in nemara še dolgo ne bo kos pomorski sili Združenih držav, ki razpolagajo samo v svojih 41 atomskih podmornicah, opremljenih s Polaris raketami z uničujočo silo, ki jo svet doslej ni videl. Poleg strateških "Polaris" atomskih podmornic imajo ZDA še 24 atomskih podmornic, ki so namenjene boju s sovražnimi podmornicami in drugimi ladjami. Več takih podmornic pa je še v gradnji.

Od preko 40 ruskih atomskih podmornic jih je 15 oboroženih z raketami, toda te imajo malo udarno silo, domet le nekaj sto milj, in jih morejo izstreliti le s površine. Ameriške Polaris rakete izstreljujejo podmornice pod morskovo površino, kjer lahko več mesecev čakajo skrite na izvršitev svoje naloge. Polaris rakete A-3 lete do 2,500 milj daleč in dosežejo torej dejansko lahko vsako točko na kopnem, kjerkoli na svetu. Vsaka atomska podmornica ima 16 Polaris raket, med tem ko imajo ruske atomske podmornice le 3 rakete.

Čudni borci za svobodo

ZDRUŽENI NARODI, N.Y. — Nad polovico držav članic Združenih narodov, ki so glasovale za sankcijo proti Rodeziji, dokler se tamkajšnja vlada ne ukloni in da vsemu prebivalstvu enake politične pravice, torej politično svobodo vsem, ima vlade manjšine, če ne naravnost diktature, kjer je prebivalstvo praktično brez vsakih političnih pravic, največkrat tudi brez osnovnih človeških pravic.

Združene države so izjavile, da bodo sklep Združenih narodov o sankcijah proti Rodeziji podpirale in se ga v celoti držale. Kako daleč bo ta "celota" segla, je še negotovo. Združene države na primer dobivajo sedaj dober del kroma, ki ga potrebuje njihova industrija, v prvi vrsti vojna, iz Rodezije. Če dobavo od tam ustavijo, ga morejo kupiti le še v — Sovjetski zvezi!

SHOW

Vremenski
prerok
pravi:

Oblačno, hladnejše, naletavanje snega. Čez dan najvišja temperatura 24, ponoči najnižja 14.

Novi grobovi

Elizabeth Stegu
V torek zvečer je bila do smrti povožena na Richmond Road 39 let stara Elizabeth Stegu s 25654 Glenbrooke Blvd., Euclid, neporočena hčerka Franke, rojenega v Narinu, in Frances, roj. Germovsek v Sv. Lovrencu na Dolenjskem, sestra Mary Virginie Stegu, rojena v Clevelandu. Pokojna je bila članica Društva Cerkljsko jezero št. 59 ADZ, zaposlena pri Chandler Products Co. Pogreb bo iz Železovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. v soboto ob 8.15, v cerkev Marije Vnebovzete ob devetih, nato na Kalvarijo.

Frank J. Bartol

Včeraj je umrl v Euclid Glenville bolnici 53 let stari Frank J. Bartol s 397 E. 152 St., rojen v Clevelandu in zaposlen pri Eaton Axle. Pokojnikova prva žena Stephanie, roj. Kraincic, je umrla leta 1957. Zaprtil je ženo Agnes, roj. Meloy, mater Jennie, roj. Perusek, hčer Jean in sestri Sophio Zupancic in Jennie Bartol. Bil je veteran druge svetovne vojne, v kateri se je bojeval v Afriki in Evropi. Med drugim je bil odlikovan s Silver Star in s francoskim Croix de Guerre s srebrno zvezdo. Pogreb bo iz Železovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. v soboto ob 10.30 na Whitehaven pokopališče.

Evropska gospodarska skupnost (EGS) noče Španije v svoji sredi

MADRID, Šp. — Španski poslanik pri EGS je pred dobrim mesecem predlagal Stalni komisiji EGS, naj predlaga odboru EGS zunanjih ministrov, da bo di Španija ravnopravna članica te organizacije. Sedaj je z njo samo v dobrih poslovnih in prijaznih diplomatskih stikih. Stalna komisija se pa za ta predlog ni ogrela. Je sestavila poročilo za odbor, ki v njem priporoča, da naj velja za vstop Španije v EGS poseben postopek, ki bo pa trajal dalj časa. Najprej naj Španija stopi v EGS carinsko zvezo, potem šele naj EGS odredi postopek za popolno integracijo španskega gospodarstva v EGS.

Španija je mislila, da bosta njeno stališče podprli Nemčija in Francija, pa se to ni zgodilo najbrže iz političnih razlogov. Ravno sedaj se mora namreč EGS odločiti, ali naj sprejme

ABC postane del T & T!

American Broadcasting Companies, Inc. in Telephone & Telegraph Corporation sta dobili dovoljenje za združitev. — Konec neodvisnosti druge izmed treh velikih televizijskih mrež?

WASHINGTON, D.C. — Zvezna komunikacijska komisija je dovolila s 4:3 združitev American Broadcasting Companies, Inc., lastnice radijske in televizijske mreže po vsej deželi, s Telephone & Telegraph Corporation v novo, eno samo družbo z okoli 2.2 milijona vrednosti. To je ena največjih združenj in morda tudi najbolj sporna v vsej zgodovini dežele.

Sen. Morse, demokrat iz Oregon, in sen. G. Nelson, demokrat iz Wisconsina, sta odobrila združitev ostro obsodila, ker trdita, da utegne povezava ABC s T&T, ki ima svoje interese po vsem svetu, vplivati na sestavo njenih poročil in zavemanja stališč. Federalna komisija je dobila dan pred glasovanjem o predlogu pismo od namestnika glavnega zveznega pravdnika D. F. Turnerja, v katerem ta opozarja na možnosti oviranja svobodnega tekmovanja, vendar je to tako nejasno, da zvezno pravosodno tajništvo proti združitvi ne bo nastopilo.

Tudi v sami Federalni komunikacijski komisiji je bil odpor proti odobritvi močan in oni, ki so glasovali proti njej, trdijo, da je bila razprava prekratka.

ABC je poleg CBS in NBC največja radijsko-televizijska mreža v deželi. Njena združitev s T&T ji bo vzela neodvisnost, kot jo je delno izgubila NBC s svojo povezavo z RCA. Za sedaj je neodvisna le še CBS. Tak položaj ni posebno razveseljav, ker je jasno, da imajo sestavljalci programov kljub vsem drugim, zagotovilo do neke mere le vezane roke. Ni izključeno, da bo Kongres začel o tem preiskavo in skušal združitev preprečiti.

Dopisujte! Sporočajte novice iz svojega kraja!

Anglijo v članstvo. To je za EGS trd oreh in zato ne želijo članice EGS, da imajo posla še s podobnim vprašanjem glede Španije.

Johnsonova politična veljava še ni tako slaba

NEW YORK, N.Y. — Uredništvo N.Y. Timesa je vprašalo 125 vidnih demokratičnih veljakov po vsej deželi, kaj mislijo o vrednosti predsednika Johnsona za njihovo stranko. 57% jih je odgovorilo, da je Johnson kar dober in vreden kandidature za predsednika v l. 1968. Seveda pa to ne pomeni, da bi bili vsi navdušeni zanj. Nekateri so, toda drugi ga pa smatrajo za potrebno zlo. 17% pa ne mara Johnsona za kandidata in misli, da bi bilo najbolje, da stranka poišče drugega. 26% pa misli, da je še prezgodaj, da bi resno premisljevali o tem vprašanju.

Johnson torej ne odreže prelahko. V drugačni podobi se pa pokaže to vprašanje, ako tistih 26%, ki nečejo povedati svojega mnenja, prišteješ skupini 17%, ki Johnsona ne mara. V tem slučaju ima pa predsednik kar 43% nasprotnikov. Dvomimo, da bi bilo tako sklepanje pravilno, saj vseh 26% nevtalcev ne moremo smatrati za hinavce, bojzljivce ali kaj takega. Verjetno je večina med njimi res mislila tako, kot je rekla.

Politično življenje v Sudanu se kar ne more umiriti

KARTUM, Sud. — V Sudanu je režim izglasoval lanskega decembra prepoved komunistične stranke. Zato sudanski parlament ni hotel priznati osmim izvoljenim komunističnim poslancem pravice, da sedijo v skupščini. Komunistični poslanci so šli na sodnijo, ki je sedaj presodila, da je zakon od lanskega decembra protustaven.

Komunisti so seveda takoj zahtevali, da smejo priti v parlament, toda predsednik parlamenta jim tega ni dovolil. Na drugi strani sta se pa sedanja vlada in parlament zelo neolika izrazila o sodbi in njenih avtorjih. Sodniki so sedaj zahtevali, naj se vlada in parlament opravičita, drugače bodo odstopili.

Vse to je na novo razburkalo sudansko politično življenje in spravilo parlament in vlado v stvarno, četudi ne ravno formalno, krizo. Politični opazovalci ne morejo dognati, kaj vse se lahko izcimi iz tega zamotanege in meglenega političnega položaja.

NASTOP VLADNIH ČET PROTI RDEČIM V DELTI

V torek so vladne čete začele v letošnjem letu največji vojaški nastop proti rdečim v Mekongovi delti. Pri njem sodeluje okoli 6,000 vojakov, med njimi več bataljonov padalcev. — V Saigonu splošen štrajk.

SAIGON, J. Viet. — Področje Mekongove delte je najbolj trdno v rokah rdečih vse od začetka gverilskega vojskovanja. Takozvani U Minhov gozd je dejansko pod njihovim nadzorom še od časa, ko so v Vietnamu gospodarili Francozi. V ta del Mekongove delte so udarile v torek enote 4. armadnega zbora južnega Vietnama. Pri operaciji sodeluje redna pehota, oddelki milice in padalci, skupno okoli 6.000 mož. Z njimi je tudi večje število ameriških vojaških svetovalcev. To je v letošnjem letu največji vojaški nastop južnovietnamskih vladnih sil proti rdečim v Mekongovi delti in prvi večji, odkar je področje 4. armadnega zbora dobilo pretekli mesec novega poveljnika.

V dosedanjih operacijah so naštele vladne čete 89 mrtvih rdečih borcev, njihove lastne izgube so lahke. Ko se je operacija začela, je preneslo na njeno področje padalce 13 velikih ameriških prevoznih letal in 20 južnovietnamskih. Pri operacijah sodeluje tudi večje število helikopterjev. Po vladnih podatkih naj bi bilo na področju U Minhov gozda na zahodnem robu področja Mekongove delte več rdečih bataljonov, od sedaj najdeni padli pa pripadajo le dvema različnima bataljonom.

Vladne čete so uničile tekom sedanjega nastopa rdeče delavnice in orožarne, zasegle večje količine orožja in municije, pa tudi okoli 1000 min.

Štrajk v pristanišču Saigona

Pristaniško delavstvo, ki razklada ladje, je začelo še pred Božičem štrajk. Da ne bi prišlo do zastaja pri razkladanju vojaških potrebščin, je začelo razkladati ladje ameriško vojaštvo. To je povzročilo hudo jezo med vodniki unije pristaniškega delavstva, ki so zahtevali od vojske, da preneha s tem poslom. Ta seveda tega ne more storiti, ker mora imeti zagotovljeno redno oskrbo. Tako je na pritisk unije pristaniškega delavstva zveza delavskih unij na področju Saigona oklicala splošen protesten štrajk v podporo pristaniškega delavstva.

V kolikor bo do tega štrajka prišlo in če bo ta učinkovit, bo to položaj v Saigonu le še poslabšalo in omogočilo rdečim nova nasilja in sabotaže.

Republikanci tipajo okoli gen. W. Westmorelanda

WASHINGTON, D.C. — Republikanci resno preudarjajo, če ne bi poskusili pridobiti za svojega predsedniškega kandidata leta 1968 gen. Westmorelanda, vrhovnega poveljnika ameriških sil v Južnem Vietnamu. So že tipali pri njem samem v Saigonu in baje dobili kar dober vtis. General sam je preudaren in tihi, ima baje tudi izredno razumevanje za politična in druga nevojaška vprašanja Vietnama, pa tudi mednarodne politike. Republikanci ga bodo skušali spraviti za kandidata, če guv. Romney ne bo uspel pridobiti za sepe konservativnega krila stranke, ki mu noče in noče pozabiti, da je leta 1964 odklonil podporo Goldwaterju.

Komunistične države se hočejo oskrbeti z atomsko elektriko

CLEVELAND, O. — Iz Moskve prihajajo poročila, da se hočejo vse satelitske države pravočasno oskrbeti z atomsko elektriko. Prva je postavila atomsko elektrarno Vzhodna Nemčija v Rheinsbergu, za vzor je najbrže služila ruska atomska elektrarna v Novem Voronežu.

Madžarska in Bolgarija mislita postaviti elektrarne po 800.000 kilovatov. Češka se želi zadovoljiti z elektrarno 150.000 kilovatne zmogljivosti. Rusija ima pa v načrtu novo atomsko elektrarno za milijon kilovatov. Upajo, da bodo šle vse atomske elektrarne, ki so predvidene v tem načrtu, že leta 1970 v pogon.

Zadnje vesti

TOKIO, Jap. — Rdeče Kitajske je včeraj razstrelila svojo peto atomsko bombo v jačini kakih 300 kiloton. V Peipingu je to povzročilo splošno veselje in javno rajanje po cestah, v Tokiu pa oster protest vlade.

WASHINGTON, D.C. — Kubanska vlada je dovolila izselitev ameriških državljanov in njihovih neposrednih sorodnikov. Gre skupno za okoli 2,500 oseb. Prva skupina je sinoči priletela s Kube in pristala v New Orleansu.

AUSTIN, Tex. — Bela hiša je izdala izjavo, v kateri trdi, da je vse cilje letalskih napadov v Severnem Vietnamu določil predsednik Johnson sam, da je bil vedno dan strog nalog, da morajo biti napadi omejeni na vojaške cilje. Predsednik ne smatra, da bi bilo to njegovo povelje kdaj zavedno kršeno.

Iz Clevelanda in okolice

Raznašalca iščemo — Uprava Ameriške Domovine išče raznašalca za okolico Kildeer Ave., Cherokee Ave., Arrowhead Avenue, Muscoka Ave., Mohawk Ave. in Pawnee Ave. Kličite tel. 431-0628.

Na obisku — Miss Mary Javornik iz Springfielda, Ill., je na obisku pri svojih sorodnikih Mr. in Mrs. Frank Lovko, 1049 E. 67 St. Tu ostane do Novega leta. Pozdravlja vse prijatelje in znance ter vošč vsem srečno novo leto!

Nov odbor — Društvo sv. Jožefa št. 169 KS-KJ ima za l. 1967 sledeči odbor: duh. vod. rev. Matt Jager, č. predsed. John Habat, predsed. Eugene Kogovsek, podpredsed. Charles Pezdirtz, fin. taj. Dorothy Ferrar, 444 E. 152 St., KE 1-7131, pom. taj. Joseph Ferrar, blag. Louis Jarem, zapis. Frank Znidar, bol. taj. Mary Korosec, PO 1-1642; nadzor. Al Marn, Frances Somrak, Mary Schmoltz, vratar James Kastelic; zdravniki: dr. Max Rak, dr. L. Perme, dr. R. Stasny; zastopniki: za SD Frances Stariha, Joseph Stariha, Stanley Barba, Louis Petrac, Mary Ruzicka, Charles Pezdirtz, Frank Gusich, Joseph Sernel; za Ohio Federation Eugene Kogovsek, Charles Pezdirtz, za Ohio Booster Club Al Marn, Eugene Kogovsek, za žen. akt. Dorothy Ferrar. Seje so vsak 3. četrtek v mesecu ob osmih zvečer v Slov. domu na Holmes Avenue.

Klub slov. upokojencev na Waterloo Rd. ima za l. 1967 sledeči odbor: pred. John Azman, podpredsed. Louis Dular, taj. in blag. Mary Debevec, 14926 Sylvia Ave., tel. 541-3172, zapis. Ursula Branisel, nadzor. Jack Marinko, Rose Paulin in Mariene Bashel, zastop. za fed. John Azman, Louis Dular, Joe Platinic, Rose Paulin in Mary Debevec. Klubove seje so vsak 2. torek v mesecu ob dveh popoldne v Slov. del. domu na Waterloo Rd.

Pri Greyhound so se pobotali — Med unijo in podjetjem Greyhound je bil sinoči eno uro pred polnočjo dosežen sporazum. S tem je odpadel štrajk, ki bi bil prizadel 19 držav, med njimi tudi Ohio.

Umor na Detroit Avenue — Včeraj popoldne so našli umorjenega v njegovem stanovanju, zadaj za njegovo brivnico, 71 let starega Maksa M. Fischerja, ki je živel v tem predelu mesta skoraj vse življenje in opravljal nad 50 let svojo obrt. Morilca se niso našli. Vse kaže, da ne gre za rop, ker so v sobi umorjenega našli v dveh ovitkih \$363 in \$5 v blagajni.

Kitajske vojne ladje streljajo na naša letala

SAIGON, J. Viet. — Ameriški vojaški letalci, ki vrše letalske napade na Severni Vietnam, trdijo, da kitajske vojne ladje, ki se nahajajo v pristanišču Haj-fong, vedno streljajo na ameriška letala, kadar se ta pojavijo v bližini.

To je očitno vojno dejanje, o katerem pa službena vojna poročila vztrajno molče.

Bodimo pri vsaki vojni previdni in zmanjšujmo število žrtev!

Grška vladna kriza še zmeraj zavita v temo

CLEVELAND, O. — Zdržna grška vladna kriza je potekala nenavadno. Najprej je treba poudariti, da je ni nihče pričakoval in da so jo le redki nezadovoljneži napovedovali. To v Atenah ni navada. Opozicija jo običajno napoveduje že mesece, vlada pa trdi, da to ni res, dokler ne odstopi. Vse to pa pri zadnji krizi ni prišlo v poštev. Kdo je odgovoren za to?

Na Grškem ima politično življenje svojo posebno podobo. Tam vlada svobodna demokracija s parlamentom, s strankami, s parlamentarnimi vladami itd. Toda to ni glavno. V Grčiji igrajo še večjo vlogo politične osebnosti, ki nadkriljujejo pomen in vrednost političnih strank. Kdo se ne spominja več znanega grškega politika Venizelosa, ki je v prvi polovici tega stoletja velikokrat pomenil za Grčijo vse in vedril in oblačil, naj bo sestava parlamenta taka ali taka?

Ta sistem se še do danes vsaj v bistvu ni spremenil. Osebnosti tudi sedaj postavljajo in rušijo vlade. Razlika je le v tem, da osebnosti današnjega dne nimajo take veljave doma in na tujem, kot jo je imel Venizelos. Trenutno igrajo v grški politiki vsaki svojo vlogo sledeče osebnosti: Papandreou, ki vodi stranko centra. Pri zadnjih volitvah je dobil absolutno večino v parlamentu in med volivci. Njegova stranka je močno nagnjena na levo, zato jo podpira, kadar se jim zdi potrebno, tudi komunisti. Druga močna osebnost je Karamanlis, ki vodi narodno radikalno stranko. Po zadnjih volitvah se je umaknil v Pariz in igra v grški politiki vlogo zakulisne politične sile. Namesto njega vodi stranko Kanelopoulos. Ali bi pa še ostal na svojem mestu, ako bi se Karamanlis zopet mešal javno in aktivno v politiko, o tem sodijo politični opazovalci različno. Kot osebnost se je skušal uveljaviti tudi dosednji ministrski

predsednik Stefanopoulos, toda se mu njegova taktika ni posrečila. Njegova vlada se je morala opirati na stranko Kanelopoulosa, ki je imela v vladni koaliciji dvetretjinsko večino. Stefanopoulos je živel od politične milosti Kanelopoulosa in od simpatij, ki jih uživa in dvor. Ne smemo namreč prezreti, da v Atenah pomeni nekaj tudi dinastija, posebno sedaj, ko ima vojaške kroge na svoji strani, kar pa v Grčiji ni zmeraj res. Zadnja kriza je bila neverjetno hitro rešena: kar v 24 urah! To se v Grčiji ne zgodi vsak dan. Opazovalci pravijo, da je to posledica tanege sporazuma med Kanelopoulosom in Papandreou-om. Sporazum se pa ne nanaša na parlament, ampak na proces Aspidas, ki je v njem obtoženo 28 oficirjev, pristašev Papandreoua, da so kovali zaroto proti kralju in parlamentu. Vsebinski sporazum pa ni znan.

Oba politika sta se tudi sporazumela, da naj začasno vlado stavi in vodi guverner grške narodne banke Paraskevoulous. Je tak posel opravil na splošno zadovoljnost l. 1964 in poskrbel, da so bile takratne volitve res svobodne in poštene. Nova vlada je že prevzela posle in izjavila, da bo v maju razpisala volitve.

Ni pa še jasno, kakšno vlogo je v tej krizi igral dvor. Gotovo je nanjo pristal pod pogojem, da sta obe glavni stranki dali jamstvo, da po volitvah ne bosta načeli vprašanja grške monarhije.

Volivna kampanja pa ne bo potekala tako mirno, kot je potekla vladna kriza. Političnih strasti se je nabralo v zadnjih 15 mesecih toliko in vse tiljo še tako živo pod žerjavico, da jih nobena stranka ne bo mogla čisto zatreti. Povrhu je treba še počakati, kaj vse si bodo izmislili komunisti. Jih ni veliko, toda so strašno aktivni. Upajo, da bodo s svojo barvo prišli kmalu na dan.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Združene države:

\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

83

No. 250 Thurs., Dec. 29, 1966

Protiameriške demonstracije v Jugoslaviji: Komu v korist?

Pretekli teden je Zveza študentov v Zagrebu organizirala protiameriške demonstracije. Več tisoč študentov je razgrajalo in razbijalo okoli poslopja ameriškega poslanstva. Policija je bila navzoča, vendar se ni zganila, da bi one, ki so razbijali okna na poslopju poslanstva ZDA, pregnala ali prijel. Posredovala je šele, ko je skupina demonstrantov hotela vdreti v poslopje samo.

Na oster protest ameriškega poslanika v Beogradu se je naslednji dan vlada Jugoslavije opravičila in obljubila povrniti škodo. Kratko poročilo v jugoslovanskih časopisih je obvestilo javnost, da "so študentje zelo energično obsodili ameriško agresijo v Vietnamu".

Demonstracije naj bi bile seveda spontane, študentje so se razjezili zaradi "ameriških letalskih napadov na civilno prebivalstvo Hanoia". Pri tem je dejstvo, da je Zveza študentov pod trdnim nadzorom Komunistične partije in ker je ta po uradnih izjavah vodnikov komunističnega režima v Jugoslaviji tista, ki "naj vodi", je jasno, kdo je dal pobudo, če ne naravnost ukaz za protiameriške demonstracije. Kdor bi o tem še kaj dvomil, naj se spomni le, da je zagrebški list "Vjesnik" na prvi strani pozival Zagrebčane, naj gredo demonstrirati "proti Amerikancem". "Vjesnik" je kot vse ostalo časopisje v Jugoslaviji z izjemo dveh ali treh verskih listov pod popolnim nadzorom Komunistične partije in režima. Poziva na demonstracije "proti Amerikanem" ne bi nikdar objavil brez vednosti in pristanka ali lahko tudi neposrednega navodila Komunistične partije.

Zagrebski komunisti so demonstrirali proti Združenim državam zaradi letalskih napadov na civilno prebivalstvo Hanoia. Niso marali verjeti ameriškim zankanjem komunističnih vesti o takih napadih. Čeprav so uradno v sporu s Peipingom in menda tudi v "zameri v Hanoiu", so vzeli njuno poročilo za resnico in se dvignili, da pokažejo svojo nejevoljo in sovraštvo "nad ameriški napadalci".

Jugoslovanska Komunistična partija je z vsem scem za "Južnovietnamsko osvobodilno fronto" in podpira njene cilje in njeno propagando, kjer in kadar le more. Enaki ptiči skup lete! Titova "Osvobodilna fronta" se je v času druge svetovne vojne popela na vrat jugoslovanskim narodom prav tako, kot se hoče danes "Južnovietnamska osvobodilna fronta" Južnemu Vietnamu. Žal je Titova OF uživala polno podporo zahodnih zaveznikov in z njo dejansko zmagała, med tem ko se je Amerika postavila v Južnem Vietnamu na stran nasprotnikov komunizma in komunističnega osvajanja.

Nihče ne more Jugoslovanski Komunistični partiji braniti, da podpira rdečo stran v Vietnamu, to pravico imajo le jugoslovanski narodi, katerim jemlje sredstva in plove njihovega dela, ki itak niso preobilni.

Človeka vendar pogreje, ko vidi jugoslovanske komuniste zavijati oči ob "napadnih na civiliste" v daljnem Vietnamu, ko se vendar sami tekmo svoje "osvobodilne borbe" in neposredno po njej poklali in postrelili na stotisoče svojih lastnih krvnih bratov, ki so se upirali uvedbi komunističnega nasilja v svoji domovini! Kadar govore komunisti o človekoljubju, se človeku, ki se je le malo zanimal za njihova krvava početja v Rusiji ali Jugoslaviji, pa tudi sedaj v Vietnamu, obrača želodec.

Komunisti poznajo človekoljubje le, dokler je to njim in njihovim ciljem koristno. To je dovolj jasno pokazal Stalin, ki je poleg deset tisočev ruskih oficirjev z maršalom Tuhačevskim vred, pokončal tudi okoli 16 milijonov ruskih kmetov, to je pokazal Hruščev, ko je poslal ruske tanke nad uporne Madžare, to je pokazal Tito, ko je dal pomoriti več sto tisoč slovenskih domobrancev, hrvaških domobrancev in srbskih četnikov, ki so mu ob koncu vojne prišli v roke!

Pa pustimo komunistično moralo ob strani! Komu naj demonstracije proti Ameriki v Jugoslaviji koristijo? Jugoslovanski narodi na splošno Amerike ne sovražijo, sovražijo jo le komunisti, pa še ti nemara ne vsi! Amerika je Jugoslaviji vedno znova pomagala, kadar je bila v stiski. Ob koncu vojne ji je v okviru UNRRA dala raznega blaga v skupni vrednosti blizu pol milijona dolarjev. Ko je Stalin Tita nagnal, je Amerika založila Jugoslavijo z vsem, kar je ta potrebovala, in ji oremila še njene obožene sile, da bi se lahko "uprla morebitnemu napadu z vzhoda".

Kako so jugoslovanski oblastniki vrnili Ameriki to obilno pomoč? Za podporo v drugi svetovni vojni in neposredno po njej so sestrelili ameriško vojaško letalo, ko je zašlo nad jugoslovansko ozemlje: 9 Amerikancev je bilo mrtvih!

V vseh letih, ko je prejemala Jugoslavija gospodarsko in vojaško pomoč Združenih držav, je v mednarodni politiki stalno in skoraj dosledno podpirala politiko Sovjetske zveze in njenega bloka. Tri in pol milijona dolarjev pomoči

Titu je bilo dejansko vrženo skozi okno! Oni, ki so to pomoč zagovarjali, se tolažijo z mislijo, da je Tito le pomagal pri notranjem razkranju komunističnega bloka.

Te dni se Beograd zopet žene, da bi dobil pol milijona ton pšenice in 35,000 ton olja iz Združenih držav, pa organizira istočasno demonstracije proti njim! Grize torej roko, ki ga krmi, in pri tem upa, da mu ta ne bo odmaknjena! Dvomimo, da se mu bo to upanje izpolnilo!

Kot vedno je dobil Tito zopet zagovornike. Ti trdijo, da je morala tudi Jugoslavija pokazati, kako "obsoja ameriško nasilje nad civilisti v Hanoiu", ko je prišlo do demonstracij zaradi tega celo v velikih mestih svobodnega sveta in v samih Združenih državah! Demonstracije naj bi pomirile tudi Peiping in Hanoi, ki da Titu očitata, da "deluje za pogajanja, med tem ko bi moral obsoditi ameriško agresijo".

Nekateri proučevalci razmer v komunistični Jugoslaviji pa ugičljejo, če niso morda le Zagrebčani s svojimi demonstracijami, ki "so preokračile predvideno mejo", Beogradu namerno povzročili nove težave v odnosih z Washingtonom, ki pod Johnsonovim predsedstvom že davno niso tako dobri, kot so bili pod pokojnim Kennedyjem.

BESEDA IZ NARODA

Zdravje je naše bogastvo

CLEVELAND, O. — Ko sem zadnjič opisoval naše bolnike, jih je še nekaj ostalo. Naj se teh spomnim danes, da ne bodo pozabljeni.

Že dolgo boleha poznani Frank Papež, 7816 Union Ave., in je res pravi, potrpežljivi svetopisemski Job. Pred nekaj leti mu je umrla žena. Tudi ona je bila bolna več let. Zdravniki so ji morali odrezati eno nogo. Količ je dobri mož trpel z njo, ko ji je ljubeznivo in usmiljeno stregel, četudi je bil sam bolan. Nikoli ga nisem slišal godrnjati. Sedaj je pa tudi on sam popolnoma opešal in njegov sin lepo skrbi za onemoglega očeta. Meni se Frank vselej zelo smili, kadar ga obiščem.

Spomniti se moram tudi rojakinje Mary Kenik, 8908 Union Ave., ki je že dolgo privezana delno na posteljo delno na ortopedski voziček, katerega ima poleg postelje, da se zjutraj, ko vstane, lepo počasi spravi nanj in se popelje po hiši. Na obrazu se ji prav nič ne vidi, da bi bila bolna, noge pa jo nočejo nositi, ker so hrome. Sreča je v tem, da je njena rodna sestra njena prva sosedka, da ji v potrebi lahko pomaga. O, kako rada bi šla Mary v cerkev k sveti maši. Pa žal že več let ni videla cerkve od znotraj. Revica še 50 let nima, pa toliko trpi. Je res usmiljenja vredna.

Poznani Frank Arnsek, 10201 Prince Ave. izgleda sicer zdrav, ko pa vstane, ne more brez palice nikamor. Kako delaven društveni delavec je bil, dokler je bil zdrav, vedno priazen in ljubezniv. Sedaj pa milo gleda skozi okno na cesto, ko komaj malo hodi po hiši. Palica mu je stalna spremljevalka. Pa vdano pravi: mora že tako biti.

Pa v mislih obiščimo Jennie Miklavčič, 11006 Revere Ave., ki tudi samuje v hiši. Rada je hodila v cerkev, dokler ji ni kap zaustavila poti. Srečna je, da jo hčerka lepo oskrbuje. Res, sreča za starše, če imajo dobre otroke. Tudi ona lepo vdano nosi križ zemeljskega trpljenja.

Naslednja bolnica je Josephine Meserko, 8613 Cannon Ave., katera tudi ne more iz hiše in moli le doma. Ona se mi zdi najbolj zapuščenca, ker ni nobenega Slovenca v bližini. Kako vesela je, če jo kdo obišče. Kako hvaležna za vsako dobro besedo.

Zaključujem opis bolnikov v naši naselbini in vam, dragi bralci, polagam na srce, da je bolnike obiskovati Bogu dopadljivo delo, prav tako pa je dobro delo, če molimo za nje. Ne pozabimo tega, spominjamo se jih v svojih dnevnih molitvah.

Naj omenim še to, da so vsi zgoraj navedeni vztrajni naročniki Ameriške Domovine. Čeprav težko plačujejo naročnino, ker so zdravniki in zdravila draga, se listu nočejo odreči.

Jaz pa ob koncu tega pisanja želim vsem bolnikom in bolnicam v novem letu boljšega

zdravja in obilo božje milosti za vdano prenašanje bolezni. Darujmo trpljenje Bogu v čast in našim dušam v zveličanje.

Obenem iskreno pozdravljam in želim srečno in zdravo in zadovoljno novo leto 1967 vsem čitateljem lista in vsem Slovincem po Ameriki in povsod drugod. Vdani

Jakob Resnik

Izraz hvaležnosti

CLEVELAND, O. — Prav pri srčno se zahvaljujem prijateljem in znanec, ki so mi v času moje bolezni poslali bodrilne kartice, in to namreč od New Yorka do slovenske Fontane.

Precej bodrilnih kartic sem prejel tudi iz Pennsylvanije. Tako se zahvaljujem mojim prijateljem v Clevelandu, ki so me večkrat obiskali in poklicali na telefon. Posebno pa sem hvaležen Johnu De Vito, ki mi je večkrat prinesel dobre stvari, ki jih bolnik najbolj potrebuje v bolnišnici.

John De Vito je bil naš unijski predsednik 30 let pri družbi Fisher Body. Njemu gre največja zasluga, da smo delavci pri tej družbi dobili primerno pokojnino in potem tudi povišanje pokojnine.

Obenem se zahvaljujem tudi sinu Fredu in ženi, ki sta mi stala ob strani. On je glavni tožilec v okraju Lake že 6 let. Bil je že dvakrat izvoljen v ta urad.

Obenem prilagam \$5 v tiskovni sklad Ameriške Domovine z željo, da bi še dolgo bodrila svoje čitatelje po Ameriki.

Victor Skok

Ga. Leopoldina Dolenc umrla v Sopotnici

CLEVELAND, O. — V Sopotnici nad Skofjo Loko je v mesecu novembru umrla soproga profesorja Ivana Dolenca, Leopoldina Dolenc. Doživela je 84 let. Pokopali so jo v škofji Loki. Pogrebno sv. mašo je opravil nadškof ljubljanski dr. Jože Pogačnik ob asistenci treh stolnih kanonikov, domačega župnika in drugih duhovnikov. Nadškof je tudi pridigal o pokojni in njenem požrtvovalnem delu v dobrodelnih, kulturnih in vzgojnih organizacijah, ki jim je posvečala svoje moči. Njen soprog Ivan Dolenc je bil gimnazijski profesor v Ljubljani, ravnatelj gimnazije v Novem mestu, nekaj let pa tudi državni poslanec v Beogradu, kjer je zastopal svoj rojstni, škofješki okraj.

Znan je kot življenjepisec dr. Janeza Krika in ocenjevalec njegovega dela za narodni razvoj. Po vojni je bil več let v čehah, potem sta pa z ženo živela pri Dolencevem bratu-gospodarju družinskih doma v Sopotnici. Velika množica ljudi pri pogrebu je znova dokazala, da ljudstvo hrani v lepem spominu zakona Dolenc, ki sta bila znana kot izredno blaga in ljudomila javna delavca. Naj ta vzor

no plemenita žena počiva v božjem miru, ravnateljju Janezu pa tudi naše iskreno sožalje.

Miha Krek

Decembrska razmišljanja

NEW YORK, N.Y. — V Prešernovih letih je bila Ljubljana sicer središče slovenskega kulturnega delovanja, njena slovenska narodno-politična sila pa nikakor še ni imela tiste potrebne moči, da bi obvladala vse naše ozemlje. Bila je samo glavno mesto Kranjske. Koroška, Štajerska, Goriška in Primorska gredo še zmeraj svojo pot lastnih pokrajinskih potreb. "Čebelica", ki je izhajala pod Čopovim vodstvom enkrat na leto in se borila za zmago Prešernovega jezika, je bila prešibka vez, da bi se bil v njej združil in prebudit ves narod — kakor ga je v zbor klical pesem sina iz vasice Vrba.

Po njegovi smrti so drugi dogodki okoli nas in določeno izdelane pobude drugih narodov vplivale tudi na naše moze, da smo dobili močan klic po odpravi pokrajinskih meja, ki je izražal željo po upravni združitvi slovenskega ozemlja. Ta združitvi si nikdar ni prišla, dokler ni prišel 1. december. Tega dne se je šele ustvarila močnejša osnova za obstoj in razvoj naroda kot celote.

Zgodovina nam kaže, kako je bila pomladna sila "Združene Slovenije" slabotna, da smo v letih absolutizma pozabili nanjo kot politično oblikovalko, in naši kulturni moze so iskali drugih pobud širšega obsega, da bomo moč in zagotovilo v borbi za resnično svobodo. Naravno združevanje naroda je zmeraj dolgotrajen razvoj.

Po letu 1860 je srbska mladina, posebno iz Vojvodine, zanesla idejo jugoslovanskega bratstva v vseučiliška mesta: v Budimpešti in Dunaju. Na Dunaju smo leta 1863 dobili društvo ZORA. Slovenski in hrvaški dunajski študentje so v letu 1867 osnovali JUG in kaj kmalu navezali stike z "Zoro" in v svojih predavanjih razmotrivali o naših narodnih vprašanjih. Nova skupina slovenske mladine se je oblikovala. Dobili smo Stritarja, Jurčiča, Levca in Frana Levstika, ki se prav na domačih tleh odločno je boril na dveh popriščih: na slovenskem in jugoslovanskem.

Nihče mu ne more oporekati trdnega slovenstva; saj je bil eden od naših mož, ki so oblikovali trdnost in jasnost našega jezika, istočasno pa je utiral pot bratstva in razumevanja širše skupnosti, ki nam lahko v razvoju in borbi pomaga.

Društvo "Jug" je nameravalo izdajati svoj list "Slovenski jug". Načrti se jim niso uresinili, vendar je Levstik že l. 1867 zanj napisal program, v katerem je dejal naslednje: "Brez velike politične modrosti je razumeti, koliko in kakova nevarnost grozi slovenskemu narodu v zadnjih časih, v katerih se Evropi pripravljajo in pospešavajo velike, na široko segajoče dogodbe.

Slovenska zemlja tako leži, da se zanjo bore že od nekdaj, i to se posebno v zadnjem času trije narodi: Slovani, starodavni lastniki, žele samo ohraniti, kar je njihovo že tisočletja; a Vlaška, šele v teh dnevih s tujo podporo združena država, bi rada na slovenskih tleh postavila straže svoje narodnosti, i naposled iz vseh ozirov najnevarnejše i obširno grozeče germanstvo, ki si je postavilo za nalogo nemško-avstrijske pokrajine — kakor zdaj imenujejo te dežele — na večje politične pripeti k velikej Nemčiji, katera skozi vse slovenske zemlje Adrijskemu morju hrepeni podati svojo močeno roko.

To od vnanje strani grozi nam Slovincem in nekoliko z nami vred vsem avstrijskim Slovincem.

Če se ozremo v domačo drža-

KULTURNA KRONIKA

Novo delo o 27. marcu

CLEVELAND, O. — V začetku tega meseca je izšlo novo, pregledno delo o prevratu 27. marca 1941 v Jugoslaviji, ki je to potegnil v vojni vrtnice in omogočil komunistično revolucijo. Delo je napisal Dragiša N. Ristić, nekdanji adjutant gen. Simovića, organizatorja in vodnika prevrata 27. marca. Knjiga nosi naslov "Yugoslavia's Revolution of 1941". Izdal jo je The Pennsylvania State University Press in jo je mogoče naročiti pri njem na naslovu University Press Building, University Park, Pennsylvania 16802. Knjiga obsega 175 strani običajnega formata in stane vezana \$7.50.

Pisec Dragiša N. Ristić je celotno delo razdelil v 14 poglavij, v katerih skuša razložiti položaj

vo (Avstrijo, op. p. sestavka), tudi tukaj nahajamo enake, — morda še hujše nevarnosti.

Kaj je v teh okoliščinah počeli nam Slovincem? Slovenci smo se zadnja leta z velikim korakom premaknili med narode, kateri imajo narodno svest, vendar je vse to še premalo i torej nam je tudi premala politika narodnosti, katera se je zadnji čas naglašala za slovensko politiko, kajti v odcepljenosti je nas podlrgi milijon prešibko števil, da bi odbijalo protivne napade i ker nimamo svoje zgodovine, torej tudi nimamo niti zgodovinskih pravic (leto 1918 od 28. oktobra do 1. decembra je te Levstikove besede potrjevalo, op. p.s.), na katere se v tem boju naslanjajo Čehi. Posebno je zavreči tisto, šele v teh dnevih za načelo povzdiguemo pogubno omahovanje, katero nimobene trdnije namere, ampak boječe lovi samo to, kar se v tem hipci zdi naj koristnejše; popustiti nam je tudi vsako nemoralsko politiko, katera veruje zasebnim sladkim besedam, obetajočim drobtinico samouprave za odobravanje naredb in načel sovražnih vsemu slovanstvu, ker obojno to početje utegne nas potjati pripeljati, kjer naši vnuki več ne bi govorili veličastne slovenske besede.

Samo en pot je, po katerem utegnemo ubežati temu zlu, samo en trden jez, kateri nas utegne ubraniti. Ta jez najdemo na jugu, v politični solidarnosti z junaškimi brati, kateri so iste matere, istega jezika z nami, i kateri našo roko veseli poprimejo, nam i sebi v podporo. Da rečeno zvezo osnujemo in utrdimo, pa da zataremo vsako misel, katera na to namerja, da bi sami iz sebe mogli kdaj kaj biti — to naj bode naša prva skrb; za to se nam je truditi z vsemi duševnimi močmi, z vsem pogumom, kateri se ne ustraši največje žrtve: kajti narodi, kateri ne more pokazati nobenega heroičnega čina, tudi ni vreden, da bi med narodi ostal.

Namera "Slovenskega juga" bo torej delati in truditi se, dokler ne bode živa resnica iz te misli, o kateri so že davno prepevali slovenski pesniki, s katero se navdušuje naša mladina, katero na tihem goje v narodnih srcih izobraženi možaki i katere so se živo poprijeli tudi naši bratje Hrvati, kar nam pričajo ob vsaki priliki...

Kako nam te besede zvone danes v primerjavi zgriženosti domačih nazorov in s pogledom oblikovanja ne drobnih brezposelnih afriških držav, ampak močnih politično-gospodarskih sklopov, ki ne opuščajo naravnih zakonov življenjskega pririvanja, odpiranja in obvladovanja ...?

Tone Osovnik

in čas, v katerem je do prevrata prišlo, v podrobnosti, nato njegovo pripravo in izvedbo, pri kateri je sam sodeloval, stališča glavnih oseb in nato posledice. Svoje delo je sestavil na temelju že objavljenega gradiva, na temelju razgovorov z nekaterimi osebami, ki so bile soudeležene pri dogodkih onih dni, na temelju lastnih doživetij in na osnovi zapiskov in "Spominov" gen. Simovića, ki mu jih je sam dal na razpolago.

Četrto stoletje po dogodkih samih je pisanje o njih veliko umirnejše, odmaknjeno od tedanje polemike in polemike povojnih let, ko so tako zagovorniki pakta, kot njegovi nasprotniki in organizatorji prevrata 27. marca hoteli opravičiti svoja stališča in dejanja.

D. Ristić pove naravnost, da bi proti besedi pakta, ki ga je Cvetković-Mačkova vlada podpisala, v načelu in v podrobnosti ne mogli imeti nič niti sami organizatorji prevrata 27. marca, če bi ga imeli v celoti na vpogled. Nova vlada je pakt dejansko priznala in njen zunanji minister Ninčič je to Nemcem in Lahom tudi uradno sporočil. Iz dela je razvidno, da je bila Cvetkovićeva vlada skrajno nepazljiva in da Simovićeve grožnje nam marala verjeti. Bila je prepričana, da večina odločujočih ljudi v upravi in armadi razume položaj in da že v tako težkem trenutku ne bo delala državi novih preglavic. Princ Pavel je sam izjavil, da bi "bil rajše mrtev, da da je moral podpisati pakt", toda videl je, da žal ni drugega izhoda. Ko mu je Maček v Zagrebu predložil, da prevrat stre z vojaško silo, je to odklonil.

Prav tako objektivni je Ristić v presoji posledic jugoslovanskega prevrata v zvezi z nemškim pohodom v Sovjetsko zvezo. Ne verjame, da bi bil nemški pohod v Jugoslavijo zavlekel pohod v Sovjetsko zvezo za "štiri tedne", kot so vsa leta trdili zagovorniki 27. marca. Ta je bil dejansko odložen za 4 tedne že pred 27. marcem zaradi nameravanega nemškega pohoda in zasedbe Grčije, ki se je dotlej tako uspešno upirala Mussolinijevim vojskam.

Ristić vidi vzrok za poraz Hitlerjevih armad v Rusiji ne toliko v zimi, kot v ogromnih razdaljah in v ruskih armadah. Nemčija je imela enostavno na razpolago premalo sil, da bi mogla obvladati ogromni ruski prostor in uničiti ruske armade. Nemški pohod v Jugoslavijo je vplival na nemški poraz v Rusiji le toliko, da je nagli uspeh pohoda v Jugoslavijo, kjer so Hitler in njegovi generali računali na "trd in težaven boj", dvignil nemško samozaupanje in vero v zmago do take višine, da sta jih odtegnila od stvarne presoje sil, sredstev in prostora. V tem prevelikem samozaupanju vidi pisec tudi dober del vzroka nemškega poraza.

Delo je lepo razčlenjeno in dosti pregledno, je stvarno v slikanju ozadja, pa precej subjektivno v presoji gen. Simovića in njegovih ožjih sodelavcev. Priznati je treba, da je hotel biti pisec stvaren in pravičen tudi do kneza Pavla in njegove vladave.

Glavna vrednost dela je v poglavjih, v katerih slika pisec dogodke, ki jim je bil sam priča, in v dogodkih, ki jih je opisal na temelju Simovićeve "Spominov". Ta poglavja so namreč novo gradivo, vse ostalo pa je sestavljeno na temelju že objavljenih virov.

Knjiga je pisana v dobri in lahki angleščini, celotno delo sestavljeno tako, da da čitatelju jasno sliko tako o ozadju prevrata, kot o njegovem poteku in posledicah. Je vsekakor vredna branja!

Vinko Lipovec

JANEZ JALEN:

Ovčar Marko

POVEST

Marko je prišel čez Črivicco in rovte v Bidgovec. Že od daleč je opazil, da ni več sklopa in bruna pri bečelnjaku, medveda pa tudi ni bilo nikjer. Izza leskovega grma pod njim je gledalo za laket bruna. Marko je pripravil ostro nabrušeno robovnicco in oprezno stopal po strmini navzdol pogledat, če ni sklopec medveda zadušil, ali če se ni medved odtrgal. Pa je zarožljala veriga in Marko se je zdrznil, tako grozno je zarjul medved, se pognal iz grmovja proti njemu, se vzpel in silno zamahnil s prvima šapama, na levo je bil pripet sklopec, da je bila zverina še pošastnejša. Težko bruno je potegnilo medveda nazaj in ga za trenutek zmotilo. Tisti hip je šinil Marko naprej, usekal z robovnicco in kakor maček odskočil nazaj v strmino. Pojemajoče je zarenčal medved in se z brunom vred s presekano glavo zvalil za grm. Marko pa se je umaknil še za nekaj korakov, bil vedno pripravljen, in prišel bliže šele, ko že dolgo medved ni več ganil. Pa še potem se je bližal oprezno, pa medved ni več vstal.

Nak. To pa ni bil mežek. Staro mrcina je bil, z eno samo spmonko še pribit na bruno, in še tista se je že majala. Marko ga je prijel za kožuh in potrese: "Stric! Ko bi se bil odtrgal, ali, če bi bil ti višje v bregu kakor jaz, ko sva se srečala, ne vem, kdo bi sedaj ležal mrtvev. Ti ali jaz? Najbrž jaz." Nato je Marko zajukal, da se je razeglo po vsem Zavrhu.

Odzval se mu je Kuharjev Tonej, že čisto blizu, in se je vedel, ko je ugledal Marka in ubitega medveda, od samega veselja kakor otrok.

Tonej je ostal v Bidgovecu, Marko pa je šel domov v Krnico po voz. Spomnil se je, kako je obljubljal, leto bo skoraj od tega, da ubije Ančki in veselje medveda. In ga je. Stopil je v Peči in natrgal za Ančko mešenikljcev, izgrebel dve roži s korenino, da bo Ančka videla, kako lepo se zlati nad srebrnimi listi dišeči cvet: "Na okno naj jih vsadi. Nobena druga jih nima."

Pri krniškem križu je Marko naletel na Petra Koračka. Počival je in se oziral nazaj v dolino, od katere je jemal slovo. Težka krošnja je stala poleg njega.

"Kam pa, Peter?"

"Čez Vrtačo v Mače in me več ne bo nazaj."

"Beži."

"Se bova z Majdo še pred planino vzela in letos bom jaz mačevski ovčar." Veselje in žalost sta se mešala v Petrovih očeh, pa je bilo več veselja kakor žalosti.

Marko se je spomnil lanskega mačevskega ovčarja Urha in je rekel, ne da bi se zares bal za Petra, samo zato, da konča pogovor: "Glej, da se še ti ne ubiješ, kakor se je Urh."

"Ne bom lezel za rožami, Majdi ni nič zanje."

Marko pa se je spomnil Majdine zibel, se otožno nasmehnil in pritrdil Petru: "Verjamem."

Peter je pokazal mešenikljce, ki jih je držal Marko v roki: "Kaj, ti pa spet neseš Podlipnikov rože?"

Za vse na svetu bi Marko ne govoril s Koračkom o Ančki, zato je pogovor kar pretrgal in podal Petru roko:

"Srečno živita z Majdo."

"Tudi tebi in Ančki voščim jaz srečo, naj že bo kakor koli."

Ločila sta se. Marko je sam sebi rekel: "S 'kakor koli' midva z Ančko ne moreva biti srečna," in se je spustil v mel.

V Krnicah je šel naravnost k Podlipniku. Nič ni premišljeval, ali bo Cena doma ali ne. In je

bila Ančka vesela in je bila Podlipnica vesela, ko jima je pripovedoval. Nerodno pa je bilo obema, ko je rekel, da gre Skočirja prosit, naj gre z vozom po medveda.

Pa je stopil iz hiše Cena in rekel: "Marko! Kaj pa, ko bi midva šla v Bidgovec po medveda? Saj bi moral tako enkrat preskusiti žrebca, ali zvleče prazen voz čez Peči, da bom vedel, če je dober za pred parizar. No, pa saj je Bidgovec tudi zatorej strm kakor pot čez Vrh."

"No, le. Pa pojdiva," je odgovoril Marko.

Podlipnica in Ančka sta se zavedali, da je padel zadnji kolplotu, ki ga je postavila medata in Marka žalost za Cenekom, in sta bili ob veseli kakor že davno ne, in sta imeli Anca svojega Cena, Ančka pa svojega Marka še bolj radi.

Vso pot sta se Podlipnik in Marko pogovarjala: o medvedu, o vremenu, o konjih in vozovih, o letini in živini, o vsem, le razgovora o tem, o čemer sta oba vedela, da se morata pogovoriti, sta se oba skrbno ogibala. Šele za Mostami, tam, kjer so sedaj s cementom primorali Završnico, da se razliva v jezerce, je rekel kar med Markovo pripovedovanje Podlipnik:

"Marko! Da boš vedel. Ne mislim jaz, da si ti iz babje radovednosti poslušal pod oknom. Iz skrbi si. In to je lepo od tebe in te ni treba biti sram zato. Da si pa potem še jezdit v Tržič po padarja, v taki noči, ko si slišal, da če mama ozdravi, Ančka ne more biti tvoja —" Podlipnik ni vedel, kako bi povedal, zato je malo pomolčel in potem ni izrekel začetih besedi do konca. Pa je od druge strani pokazal, kaj misli: "No," je rekel: "Napak sem te obsodil na clancu v Kranju. Veš, se mi je od same žalosti kar temnilo pred očmi. Ne zameri in pozabi."

"Nič, nič, nič," je hitel Marko zabrisavati bridke spomine in še z roko je zaničeval. Ves rdeč je bil v obraz, kakor bi ga bilo res sram.

Podlipnik pa je nadaljeval: "Veš, pa tudi mene ni nič sram pred tabo, čeprav vem, da si vse natančno slišal, kaj sva se tisti večer pogovarjala z Anco v kamri in nje tudi ni treba biti sram. Pred tabo! Drugim pa nikar ne pravi, kako se imava z Anco rada."

"Ne bom, ne bom," je spet hitel Marko pomirjevati Cena.

Podlipnik pa je še govoril:

"Kar se pa Ančke tiče, naj pa ostane pri tem, kakor sem vama o svetem Klemenu povedal, takrat v kuhinji, ko je prišla s hrastovim pušljcem za ruto. Počakajmo, da bo sama svoja. Je še nekaj let do takrat in kdor je kaj prida, še marsikaj lahko naredi. Vedi pa, Marko, če boš kaj potreboval, da ti bo Podlipnik vselej pomagal, če ti bo le mogel. Si mi Anco rešil?"

Marka je vsega prevzelo, da ni mogel drugega reči kakor: "Ata!"

Podlipnik se mu je pa nasmejal: "Bi ti rekel, da me tikaj in reci Cena, pa, če si Ančka ne bo premislila, bi ti bilo nerodno, ko bi mi moral, kadar boš njen mož, spet reči 'vi' in me klicati za ata."

"Bi vas težko tikal."

Oba sta vedela, da drug drugega spoštujeta. Obmolknila sta in Marko je zaostal.

Prav trdo za Mostami, ko sta se še vračala z medvedom, je pa Cena po daljšem premisleku ustavil konja in stopil k Marku in povedal še tole:

"Z Lenčkom sva tudi že govorila. Ti nič ne branim, silil te pa tudi ne bom. Samo prosim te: Pridi rajši k meni za vozarja."

Jože Grdina:

Iz Baragove rojstne sobe do njegovega groba

(Nadaljevanje)

Po ogledu grobnice sva odšla z Jožetom v restavracijo na zajtrk. Ko sva vse uredila, smo se v družbi z Rev. Godino, ki nama je bil izredno dober in večkrat smo na ozemlju, po katerem je često truden hodil Baraga. Ker je Jože jako dober šofer, je avto kar švignil mimo gozda in voda, se tupatam ustavil, ko nama je Rev. Godina pripovedoval in razlagal, kod vse je hodil Baraga. Tedaj je Jože ustavil avto, vzel v roke filmsko kamero in vse znamenitejše kraje posnel na film, često pa tudi fotografiral. Namen Jožetov je, da posname na film vse kraje in znamenitosti, ki spominjajo na Barago. Tako misli Jože, kakor mi je pravil, napraviti nadvse zanimiv film o Baragi in o vsem, kar je s tem v zvezi. Je pa to šele začetek, ker s tem delom bo Jože nadaljeval še drugo leto. Iz njegovega načrta sem razvidel, da bo ta film res nekaj zanimivega. Že to pot je Jože spravil v svojo filmsko kamero vse, kar smo tedaj videli. Jože je tedaj dejal, da je vse to v čast Baragi.

Na tej vožnji se pripeljemo do Kewenaw Bay, kjer sta precej vsak k sebi stari in novi L'Ansi, potem pa Assini's Baraga. Tu v teh krajih smo se pa za dolgo časa ustavili. Tu sem je prišel maja 1843 Baraga. Kar žalosten je bil, ko je videl Indijance, katere so brezvestni belokožci napajali z žganjem, da so se do nezvesti napili in se tako dali lažje izkoriščati. Bilo je naravnost obupno, ko je videl to žalostno stanje, obupal pa ni. Star Indijane mu je rekel: "Če si nas prišel samo mimogrede obiskat, te ne bomo poslušali in ne bomo ubogali tvojih besed. Ako pa prihajaš, da pri nas ostanesh, te bomo morda poslušali in sprejeli tvoj nauk."

Baraga se je odločil, da ostane, potrebna je bila cerkev. Kako priti do nje med to revščino? Od neke ameriške družbe je kupil prazno skladišče za kože. To so mu potem prepeljali preko zaliva in Baraga je iz tega zgradil na obrežju cerkev in jo posvetil Imenu Jezusovemu z ozirom na Jezusovo ljubbo: "Ako boste Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal." Tam pri cerkvi je kupil tudi zemljišče, postavil tudi enodružinske hišice, kupil peč za kuho, živila, obleko ter poljsko in gozdno orodje. Pri gradnji je bil Baraga tesar in mizar, pa delal in delal, učil revne, zapuščene in povsem zaostale Indijance.

Pa je imel nasprotnike, meto-

diste, zlasti pa lakomne bele prekupčevalce, ki so z žganjem pridili Indijance; vsi so hoteli, da se Baraga pobere iz L'Ansa, ko so videli njegov krasni uspeh, ko je Indijance učil kulture in jih odvajal od pijančevanja in poganstva. Indijanci so ga ljubili prav po otroško. Še danes stoji nad krajem, kjer je bila ta Baragova cerkev, lep spomenik, ki predločuje Barago, h kateremu se stiskata dve indijanski siroti, v ozadju za tem pa velik križ. Indijanci, ki žive v rezervaciji, zemljišču, ki je le za Indijance, z velikim spoštovanjem izgovarjajo ime Baraga. Oh, pravijo; vse nas prezira, samo Baraga ima nas rad in mi smo Baragovi, zatrjujejo vsi v Barago zaljubljeni Indijanci, ki ga ne morejo in ne bodo pozabili, tako jim je k sreči prirastel.

Tudi z vlado je imel sitnosti. Protestantski in metodistovski misijonarji so se ga hoteli znebiti in ga pognati iz L'Ansa. Potom neke postavbe so ga hoteli postavno izriniti iz L'Ansa. Baraga je pa tu pokazal, da ni zastoj študiral pravo, pa jih je dobro zavrnil. Potem so ga pa pustili v miru, da je delal, gradil in učil. Vse je bil: rokodelc, učitelj in misijonar. Joj, kako prav je imel, da je dal slovo domovini, se iznebil janzenističnih vezi in jozefinskih verig, kjer je storil neizmerno veliko dobrega pri teh revežih, katere je izobrazil in vzgojil za Boga in državo. Neverjetno, kaj vse je ta človek samo tukaj storil. Njegovih del ni mogoče popisati v kratkem. Za to bi bila potrebna velika knjiga. Za njegova velika dela ve samo Bog, ki je Barago nagradil v nebesih in tudi že na zemlji, ko se mu mnogi priporočajo v raznih stiskah, nadlogah in boleznih.

Rev. Godina je pripovedoval o neki mladi ženi, ki je ležala v bolnici. Zdravniki so dognali: obe nogi morata iti proč. To je grozno vplivalo na bolnico: Ne, ne! je dejala, potem pa z vso vero v Barago rekla: Bom šla pa k Baragi. Danes ta žena hodi. Če bi imeli čas, bi jo obiskali.

(Dalje prihodnje)

POZDRAVI IN VOŠČILA

Rim, It. — Spoštovana gospa Debevec! Vesele božične praznike in nadvse srečno novo leto Vam želim.

Obenem se lepo zahvaljujem za list Ameriška Domovina, ki prihaja redno, le tu in tam se zgodi, da kaka pošiljka kje ostane in je ni na svetlo. Pa sem Vam vseeno hvaležna za list, saj

prinese veliko zanimivega vsak teden. Rada čitam tudi Kotiček najmlajših. Bog Vam povrni za vse.

Božične pozdrave, obilo božjega blagoslova in dosti novih naročnikov Vam želi

S. M. Maksimilijana

Imamo novo izvozno blago: bitnike (beatniks)

WASHINGTON, D. C. — Državno tajništvo dobiva poročila od poslaništev in konzulatov, da ameriški bitniki niso več izredno prikazen v vseh delih sveta. Kamorkoli se prikažejo, povsod hočejo obrniti nase pozornost javnosti s svojo obleko, s svojim obnašanjem in govorjenjem. Imajo pa vsi samo eno skupno lastnost: so v ogromni večini brez denarja in potujejo kar na slepo srečo. V hudih stiskah se pa zatekajo k našim poslanikom in konzulom. Ne bi pa mogli reči, da so povsod priljubljeni. Njihovo obnašanje in njihova obleka, ki jo velikokrat smatrajo na tujem kot načrtno zanikrnost, odbijata domačine od njih. Večkrat so jim pa domačini naravnost sovražni, ker se bojijo, da bodo bitniki pokvarili domačo mladino.

Bitnikov je pa že toliko raztresenih po vsem svetu, da imajo celo svoje "kongrese". Letos so se na primer zbrali v Tangerju v Maroku, za Božič pa v nepalski prestolici Katmandu. Policija jih pa ni vesela. Daje jim navadno vize le za 7 dni in odbija prošnje za podaljšanje. Ako policija ujame bitnika brez dovoljenja za bivanje, ga naloži na policijski avto in postavi na mejo. Zgodi se pa, da je bitnit hitreje nazaj v deželi kot policija. Za spanje ponoči jim pride vse prav, tudi budistični templji.

"Kongresa" v Katmandu se je udeležilo kakih 200 bitnikov. Niso pa bili to samo Amerikanci, med njimi so bile zastopane vse evropske narodnosti. Vladala je pa na kongresu izredna sloga, solidarnost in ni manjkalo "razumevanja" za težave tega poklica.

Za prihodnje leto so napovedali "kongres" v Mexico City. Za dovoljenje seveda niso vprazali nikogar. Upajo pa, da jih bo policija tako prenašala, kot jih je na sedanjih mestih njihovih kongresov.

V Gvineji v Afriki pričakujejo revolucijo

KONAKRI, Gv. — Tuji diplomatje v gvinejski prestolici zabijajo čas z ugibanjem, koliko časa bo mogla še držati diktatura Secou-Toureja. Je to pravi vzor afriškega diktatorja, skrbi le za svojo dobrobit in varnost,

za deželo mu ni mar. Zato je pa tudi javna uprava pod vsako kritiko, se da podkupovati, je lena in zanikrna nad vse meje. Gvineja je v petih letih samostojnosti dobila od tujine \$250 milijonov v darilih in posojilih, od tega samo iz Amerike \$80 milijonov, pa vse to ni nič izdalo. Dežela je ostala revna, kot je bila pod kolonialno upravo.

Tourea se drži na vladi, ker do sedaj ni imel sporov z armado, ki šteje 3,000 mož. Sedaj je pa začel organizirati svojo narodno gardo. Vojaki so se začeli bati, da bodo prišli ob vpliv, zato mislijo diplomatje, da pripravljajo upor. Toureju grozi nevarnost tudi od emigrantov — jih je že okoli 200,000 v sosednem Senegal in Slonovi kosti in samo čakajo, kdaj bi se lahko vrnil domov, čeprav jih je večina bežala bolj iz gospodarskih, kot pa iz političnih razlogov. Vojaška diktatura torej ni izključena. Ali bo boljša od sedanje? Mislijo, da ne dosti, morda bo samo nekaj manj korupcije, vse drugo bo ostalo kot je sedaj.

Omar Dhani obsojen v Djakarli na smrt

DJAKARTA, Indonez. — Omar Dhani je bil nekdaj komandant indonezijskega vojnega letalstva, obenem pa zaupnik predsednika Sukarna in verjetno tudi tihi pristaš indonezijskih komunistov. Pri lanskem oktobrskem komunističnem puču je igral zagonetno vlogo. Zato ga je po ponesrečenem puču Sukarno poslal v tujino, nova generalna vlada ga je pa s silo pripeljala domov in 5. decembra postavila pred vojaško sodišče, ki ga je obsodilo na smrt.

Dhani je izrabil pravico, da prosi Sukarna za pomilostitev, zankrat se mu torej ni treba bati za življenje. Verjetno ni vse res, kar mu obsodba očita, toda sum, da je bil res zapleten v puč s Sukarnovo vednostjo, pa ni brez podlage. Zato hočejo nekateri generali naperiti boj proti Sukarnu samemu, da ga prisili, da naj pove, ali res ni vedel, kaj se je lanskega oktobra pripravljalo. Generali hočejo to uganko čimpreje razrešiti, ker so indonezijski komunisti zopet začeli dvigati glave, za kar uživajo tiho podporo tudi od Sukarna.

Viharni dnevi niso torej za Indonezijo že končani, čeprav sta Omar Dhani in Subandrio že odigrala svoji vlogi.

Jetniki uhajajo iz "odprtih ječ" Anglije

LONDON, Vel. Brit. — Letos je ušlo iz angleških državnih ječ okoli 300 jetnikov, med njimi nekaj takih, da je bila raz-

burjena vsa javnost. Večji del teh pobegov je bil dejansko iz "odprtih ječ", kjer so jetniki, ki so bili obsojeni na več let ječe, na nekaki "prevzgoji". Imajo skoraj popolno svobodo gibanja.

Angleške oblasti trdijo, da je število pobegov iz teh ječ padlo za okoli 15% v primeri z lani. Angleže je najbolj zjezil pobeg znanega ruskega vohuna iz ene "najboljše zavarovanih ječ" v Veliki Britaniji.

Pomagaj si sam, pa ti bodo pomagali tudi drugi

WASHINGTON, D. C. — V vladnih krogih opozarjajo na dejstvo, da so Združene države dale Indiji v zadnjih 18 mesecih za bilijon dolarjev vrednosti žita, ves ostali svet pa le za 150 milijonov.

Indija se po vesteh iz teh krogov preveč naslanja na Ameriko in ne stori sama dovolj za predek poljedelstva in za večji pridelek. Upira se rabi kemičnih umetnih gnojil iz "filozofskih osnov", žal s temi osnovami ne more nahraniti milijonov stradajočih v državi Bihar in drugod.

MALI OGLASI

Išče garažo
Iščem garažo v okolici E. 77 St., in St. Clair Ave. Za ponudbe kličite 431-2254.

—(3)

V najem
Krasno, prenovljeno 5-sobno stanovanje prav blizu cerkve Marije Vnebovzete se odda mlajšemu ali starejšemu slovenskemu paru. Kličite 451-7909.

(251)

Moški dobijo delo

HELP WANTED — MALE

MACHINISTS

THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.

3784 E. 78 St. 341-1700

A Subsidiary of
PNEUMO-DYNAMICS Corp.
MACHINISTS
TO WORK ON
AERO SPACE
MISSILE and
Aircraft Components
KELLER - HYDROTEL
Contouring and profiling
Machines

HORIZONTAL BORING MILLS

TURRET LATHES

GAP TURRET LATHES

ENGINE LATHES

MILLING MACHINES

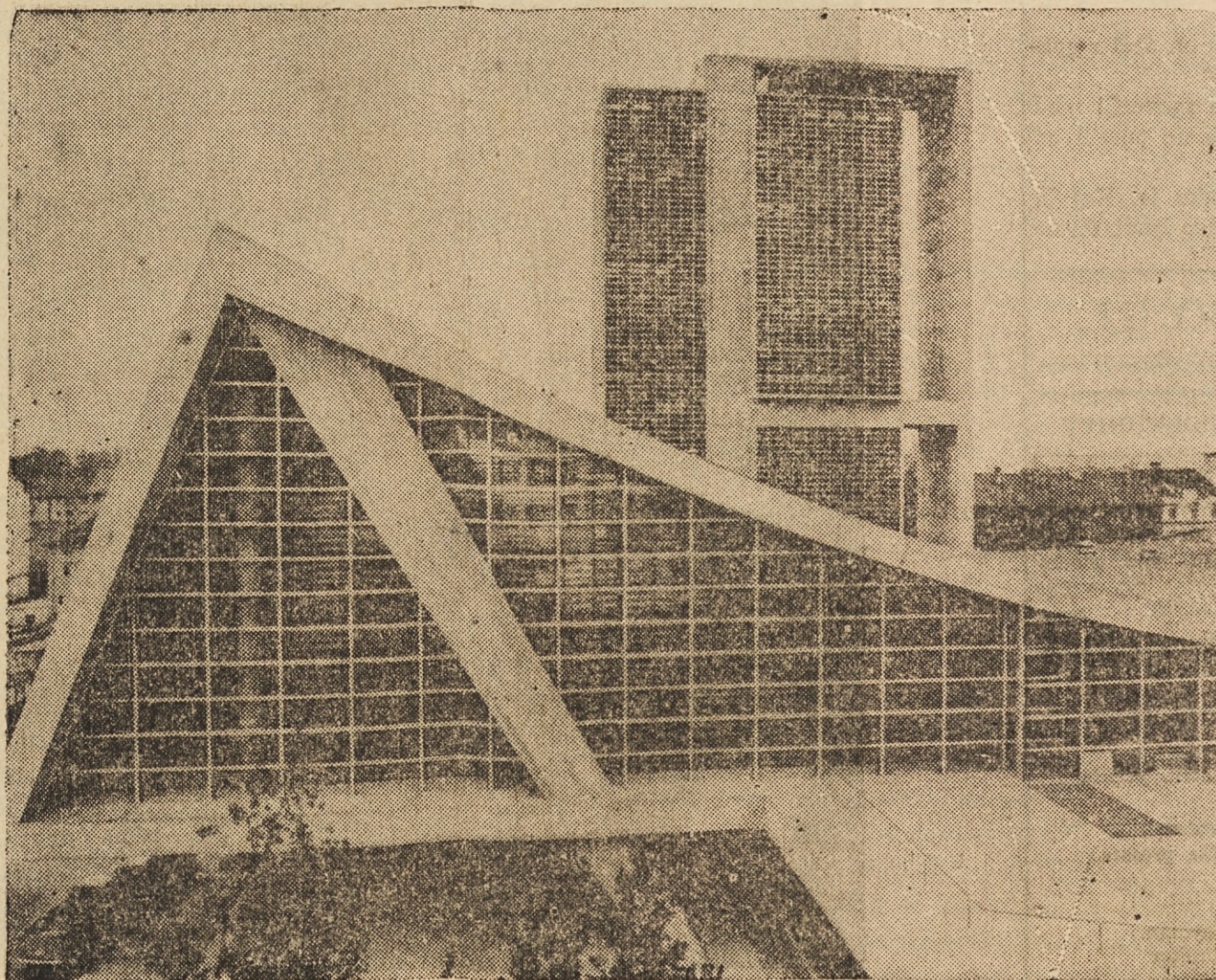
RADIAL DRILLS

NUMERICAL CONTROLLED MACHINES

DOBRA PLACA OD URE IN DRUGE UGODNOSTI

Predstavite se osebno
od 8.15 dop. do 5. pop.
ali kličite
341-1700
za čas sestanka

An Equal Opportunity Employer (250)

MODERNE LINIJE — V mestu Biel v Švici so zgradili tole novo kongresno dvorano. V stolpnici zadaj so uradi, v nižji stavbi spredaj pa pokrito kopališče, prostori za posvetovanja in velika dvorana.

Vladislav Stanislav Reymont

PRAVICA

Povest

Prevel France Bevk

"Nič dobrega, se razume, da ne!"

"Ali že vedo?" Hotel se je dvigniti.

"Lezi mirno, leži... grem v cerkev... bom kaj povprašala... prislunila, kaj ljudje govorijo."

"Ne ostajajte dolgo, da mi ne bo dolgčas," je prosil tiho.

"Kmalu pridem... ne boj se."

Cerkev je bila že polna ljudi, peli so rožni venec in pričakovali mašo, pred cerkvijo so stali v skupinah kmetje in se razgovarjali med seboj.

Berač je pred velikimi vrati glasno molil svojo molitev.

Sveta tihota je ležala na cellem holmu, prihajala je od vasi in od zelenih polj, ki so blesteli v solncu.

Pričela je maša.

Vinčijorkova se je stisnila pod kor, sedla na tlak in razmišljala o tem, kar ji je berač govoril in svetoval. Tako se je zamislila, da ni slišala ne petja ne orgelnja in ne zvončkanja, vse se je odbijalo od njenih ušes kakor komaj slišni, daljni šum tistih krajev, na katere je pravkar mislila.

Zavedla se je šele, ko je nastala tihota in, je župnik po končani maši nagovoril ljudi izpred oltarja.

Govoril je o izseljevanju v Brazilijo; opisoval je bedo izseljencev, svaril, prosil, rotil in celo zaklinjal je tiste, ki gredo.

Kmetje so poslušali z globokim preularkom, se drezali s kormolci, si pomežikovali, se posmihali neopazno, verjeli pa mu niso niti besede.

"Seveda, le govori!..." so si mislili.

A župnik je grmel dalje s svojim močnim glasom in s takim ognjem opisoval pogubo duš, ki beže v daljni in zli svet, da so tisti, ki so bili mehkega srca, začeli globoko vzdihovati, usekovati se, tu pa tam je zaihtela nekatera ženska; toda večina je ostala brezčutna, mrzla.

Po nagovoru so se ljudje v trumi usuli iz cerkve; možje so se strnili v goste skupine, da bi se kaj pogovorili.

"Seveda! Župnik drži z gospodo, zato tako govori!..."

"Boje se, da ne bodo imeli

nikogar, ki bi jim oral."

"Tresejo se, da bodo morali sami konje pasti in delati..."

"Kaj bo župnik lagal, kaj?" se je oglašil nekdo.

"Nekaj mora biti za tem, da tako govori," je dejal nekdo drugi.

"Nekaj?... To je in nič drugega, da ste neumni ko ovce! V Brazilijo hočete leteti! Letite! Pustite posestvo, hišo in vse! Tam dobite farmo z gozdom, z inventarjem in graščino... Bežite... tu ostaneta Žid in Nemec in dobro se jim bo godilo na vaši zemlji! O jej! In potem, ko se boste vrnili, jim boste baš prav prišli za hlapce... to vam bo teknilo... Neumno ljudstvo je hujske ko živina, zakaj živino je mogoče zavrniti s palico in besedo... ljudje pa so ko tele... dvigne rep in hoče leteti po vsem svetu..."

"No, Gregor, saj je vendar vse v knjigah zapisano in tudi ljudje tako pravijo..."

"Pravijo! Pravijo... da si ti neumnen, a tega ne veruje vsak, in končno je vendarle tako. V knjigah stoji! Ali si bral?"

"Jaz ne, toda bral je opekar iz Voli... Nemec."

"On je dobro bral, da je potem od Banaha kupil posestvo, samo zato je tako bral!"

"A ti, ki so odšli lani, pošiljali denar..."

"Eden pošilja, a drugi gredo v pogubo!"

"Gregorja jezi, ker je prestar, da bi šel tudi on!..."

"Ovce neumne, prav kakor ovce!" je vpil Gregor razvnet, potisnil kapo na oči, pljunil in šel naglo domov.

Nekateri so se zamislili, ta in oni je uvaževal besede starca, večina pa je snula dalje sleparske vesti o Braziliji.

Najbolj jih je zanimal župan.

"Župnika boste poslušali, kaj? Ako pride uradnik po davek, kaj ga bo župnik plačal? In ko ne boš imel kaj jesti, ali ti bo dal župnik, kaj? In če imaš premalo njiv, ti jih bo dodal župnik, a?" je kričal.

"Dal ne bo, dal. Tudi plačal ne bo za nikogar, ker je sam revež, toda vkljub temu razume več kakor kdo izmed nas, ker čita časnike in knjige in ve, kaj se po svetu godi in ne bi hotel pustiti ljudi v pogubo," je opomnil Sulek, ta, ki je nedavno dobil sina.

"To ti praviš, a on drži z gospodo, ne z nami."

"Bržkone so se zgovorili med seboj, da bi ljudi ne pustili od doma!"

"Prav zares, tako je. Kaj bi bilo, če odide toliko ljudi, da ne

bo nikogar, da bi delal, plačeval davke in hodil k vojakom."

"Strah jih je, da ostanejo sami, zato nam odsvetujejo."

"Da v Braziliji ni treba plačevati davkov, da tam ne pobirajo novincev, da je tam vsak svoj gospod, to lahko verujete, zakaj uradnik vam to pravi!"

"A rodovitne zemlje je tam, da je človek ne pregleda."

"Povrhu se dobi še denar za gospodarstvo."

"In vozni listek za pot popolnoma zastoj."

"Adamov Antek je pisal, da so tam strašno veliki gozdovi in vsi za naše ljudi."

"In zakaj hočete baš naše ljudi tam imeti?"

"Ne veste, zakaj? Uradnik vam bo to razložil, gospodje na okrožnem uradu so mi tako povedali. Braziljski cesar se je razjezil na svoje ljudi, ker so slabi kristijani in imajo tako črne gobce kakor naši železni lonci, zato je poklical najvišjega uradnika in mu je dejal: Meni se že stidi gledati te umazance, niti zemlje ne obdelujejo dobro, samo lenuharijo, treba jih je zapoditi v gore; zato pa mi pripe-lji Poljake, zakaj ti so dobri kmetje, a imajo, kakor slišim, malo zemlje, in dobri kristjani so tudi kot sem čul... Tako je to prišlo, to je resnica!" je končal s poudarkom, a male, nagle, lističe oči so begale po obrazih ko bliskavica.

Ker so čutili lakoto in so jim ženske že naproti prihajale, so se začeli razhajati.

Vinčijorkova je šla, pomešana med skupino ljudi, željno je prisluškovala, vzdihovala globoko in zdaj pa zdaj pogledovala na vas, na gozdove, ki so bili temnemu okviru podobni, na ozele-

SPOMENIK BRANILCEM VOLGOGRADA — Rusi so postavili na bojišču pri Volgogradu, nekdanjem Stalingradu, 260 čevljev visok spomenik v spomin junskih braniteljev mesta prednik, ki se mu bodo v naslednjih mesecih pridružili še Nemci. Slika kaže ta spomeniki.

nela polja, na razcvetelo sadje, na nebo tako čisto in nebeško kakor na sliki v cerkvi, na stebre modrega dima, ki so se dvigali iznad koč in speli proti nebu, na govoreče ljudi, ki so šli v rožnobarvnih oblekah pred njo po cesti; čudna žalost in neznan strah sta objela njeno srce in ga napolnila s trepetanjem. Nato je znova poslušala govorjenje kmetov, te obetujoče, sladke obete zemlje, gozdov, svobode, ki so jo tako močno zgrabili za srce in tako razpalili njeno dušo, da je bila že pripravljena, da odide in četudi na mestu!

Pred krmo, ki je stala nasproti njenemu domu le nekoliko bolj v ozadju na razpotju stranske poti, ki je peljala do dvora, je stal orožnik z nekaterimi kmeti.

Vinčijorkova ga je takoj opazila in se naglo napotila proti domu.

Župan jo je ujel pred pragom njene koče.

"Ali veste... oskrbnik je dejal včeraj v pisarni, da bo, naj se zgodi kar hoče, sam ujel Jaska, a vi ste tu..." je šepetal tiho.

"Ali orožniki že vedo, da... da?..."

"Že vsa vas ve, da je pri vas!" Vstopila sta v kočo.

"Ali ste slišala, kaj ljudje govorijo o Braziliji?" je vprašal čez čas.

"Slišala, slišala! Toda kaj vem, kako je! Kdo naj ve, če je ta beseda lažnica ali je v njej tudi resnica..."

"Hej! Hej! Eno je gotovo, da bi bil Jašek tam na varnem."

"To je že tako, ker drugače sploh biti ne more; to je že tako!"

"In posestvo?" je vprašal in oči so mu zabliskale od poželenja.

"Prodati ga bom morala!" je odgovorila po nagli odločitvi.

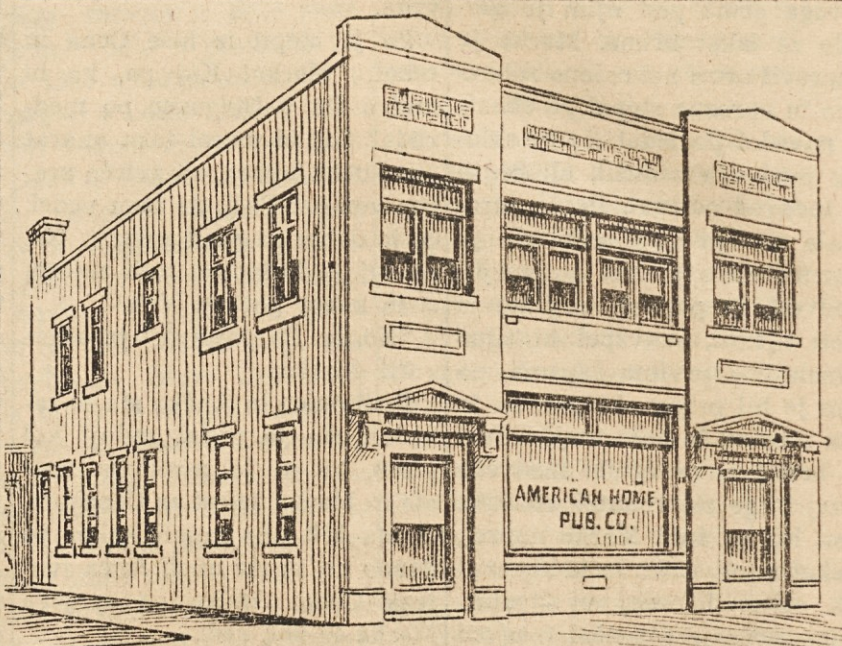
"Kdo ga bo kupil, ko gre zdaj toliko zemlje na prodaj, da že

kupcev ni več!" je menil zvito.

"In če bi bilo pol zastoj, prodam ga. Moje posestvo je dobro, vse njive skupaj, travnik je pose-leg, tudi koča ni baš zadnja in skedenj je še skoraj nov. Zemlja je obdelana kakor se spodobi..."

"Ho, ho! To vemo, da ste najboljša gospodinja v vasi, kar je res, to je res."

(Dalje prihodnjič)

Za vsakovrstna tiskarska dela

se priporoča

TISKARNA AMERIŠKE DOMOVINE

6117 St. Clair Avenue

Cleveland 3, Ohio

tel. HE 1-0628

TRGOVSKA IN PRIVATNA NAZNANILA

Vse tiskovine za društvene prireditve:

okrožnice, sporedi, vstopnice, listki za nakup okrepčil.

Spominske podobice in osmrtnice.

Najlepša izdelava - Prvovrsten papir - Hitra postrežba

NAROČAJTE TISKOVINE PRI NAS!

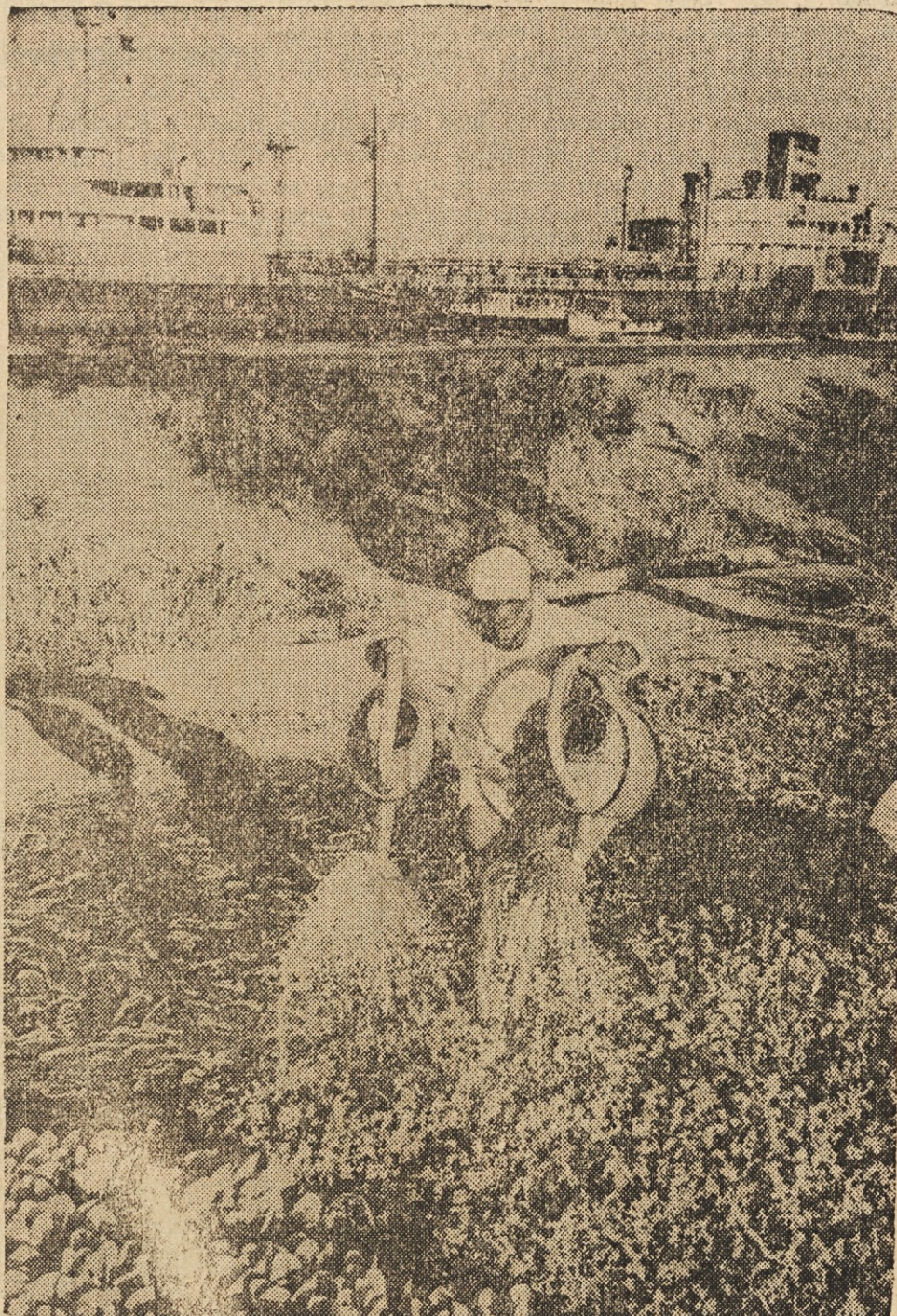
TRGOVSKE TISKOVINE - PRIVATNE TISKOVINE

POZOR!

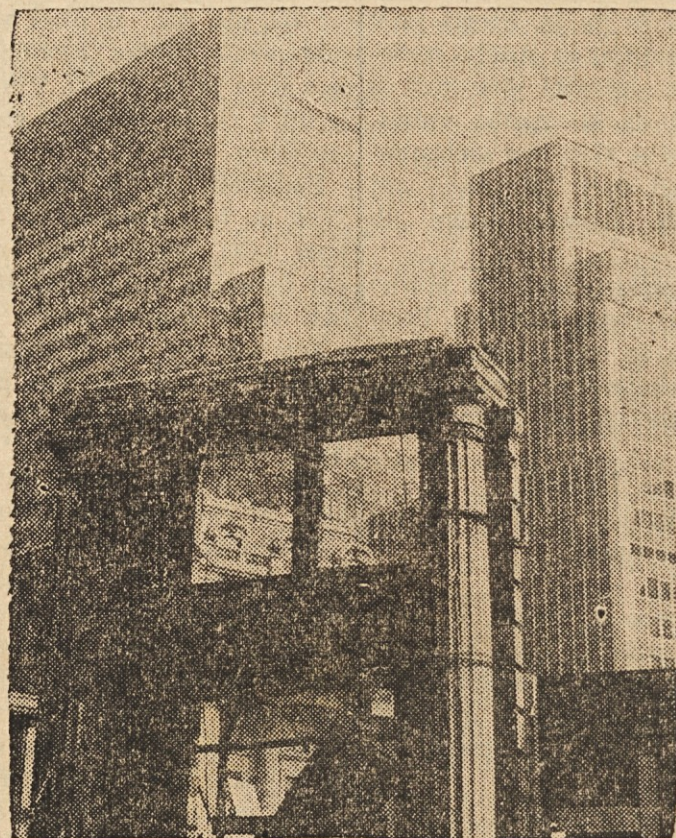
HRANILNE VLOGE, SPREJETE DO 10. JANUARJA IN VLOŽENE ENO ČETRTLETJE, SE BODO OBRESTOVALE OD 1. JANUARJA OBRESTI PRISTEVAMO POLLETNO

Society NATIONAL BANK

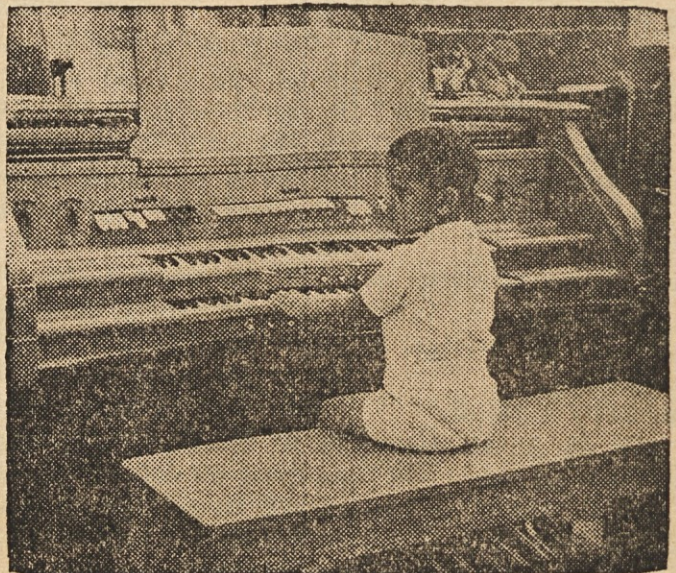
BANKA S CELOTNO POSTREZBO
MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

UMETNO NAMAKANJE — Vzdolž sueškega prekopa teče na več krajih sladka voda, ki jo uporabljajo za namakanje, ki pa ga vrše večji del kar ročno, kot kaže slika. Zemlja je izredno rodovitna in sončno vreme pospešuje bujno rast, če je le vode dovolj.

STARO SE UMIKA — Le še gotska vrata čakajo na odstranitev, da dajo mesto novi stavbi na spodnjem Broadwayu v Manhattanu v New Yorku, podobni onim v ozadju.

MOGOČNI GLASOVI — Iz teh orgel prihajajo mogočni glasovi, četudi igra na nje le mali, 4 leta stari Randy Scott iz St. Petersburga, Fla. Fantič ima za glasbo poseben talent in igra na piano že od 3 leta.

CHICAGO, ILL.

MALE HELP

WANTED AT ONCE
EXPERIENCED

MACHINISTS
HORIZONTAL BORING
MILL
RADIAL DRILL
ENGINE LATHE
VERTICAL MILLING
EXTERNAL - INTERNAL
GRINDER

Second shift, excellent hourly
rate and fringe benefits.
Steady work.

Apply, Write, Wire or Call

The V. D. Anderson Co.

1935 West 96 St., Cleveland, Ohio

216 651-1900 Ext. 278 (250)

CHICAGO, ILL.

BUSINESS OPPORTUNITY

PRINT SHOP

Small offset & Letter press shop.
Est. 1897. Steady customers. Good
South side location. Top money
maker. 424-0195 CO 4-0223 (250)

MALE HELP

WE NEED BINDERYMAN

To operate Didde-Glaser Speed Kleet, perforator, drill, punch,
stitcher and paper cutter.

Printer Letterpressman and Duplicator Operator
Letterpressman to operate Kelly, Miller and Miehle presses.
also

Printer Floorman, Linotype Operator

Immediate opening for an apprentice or journeyman.
Send resume in confidences to Milton Spearbraker

MATT PARROT & SONS

Box 660, Waterloo, Iowa

310-233-3541

(251)